

Udvalget for Andragender

30.5.2016

ARBEJDSDOKUMENT

om undersøgelsesmissionen til Danmark den 20.-21. juni 2013

Udvalget for Andragender

Medlemmer af delegationen:

Angelika Werthmann (ALDE, A)

Peter Jahr (PPE, D)

Carlos Iturgaiz Angulo (PPE, ES)

Mål

Formålet med besøget var at høre interesserede parter, heriblandt andragere og de relevante danske myndigheder i forvaltningen, på politisk plan og hos politiet, angående de danske myndigheders håndtering af sager om børnebeskyttelse/børneforsorg, forældremyndighed og barnebortførelser i Danmark – sager, der var blevet forelagt Udvalget for Andragender af ikke-danske (eks)partnere/ægtefæller til danske statsborgere¹.

Besøget

Delegationen beklagede dybt, at de relevante ministre og rigspolitichefen, som alle havde modtaget en officiel indbydelse fra udvalgets formand, ikke havde kunnet afse tid til at mødes med delegationen. Det blev understreget, at dette var yderst usædvanligt. På alle andre undersøgelsesmissioner til forskellige EU-medlemsstater havde EP-delegationerne altid haft adgang til personer på højeste (politiske) niveau

Justitsministeriets repræsentant beklagede, at hans minister var fraværende. Det skyldtes, at man var nået til slutningen af folketingsåret, og ministerens kalender var fuld.

Social- og Integrationsministeriet

En højtstående embedsmand fra Socialministeriet redegjorde for den gældende danske lovgivning. Det blev understreget, at der bliver truffet afgørelse om forældremyndighed, samværsret og tilbagegivelse af bortførte børn under hensyntagen til barnets tarv. Den danske forældreansvarslov er baseret på FN's konvention om barnets rettigheder. Barnet skal høres i alle sager inden for dette rets område. I forhold til meget små børn foregår denne høring ved hjælp af en psykolog.

Alle sager om forældremyndighed/samværsret, skilsmisser og børnebidrag henhører under Statsforvaltningen. I sager om forældremyndighed gør Statsforvaltningen en ihærdig indsats for at sikre, at forældrene bliver enige om alle spørgsmål vedrørende barnet. Statsforvaltningen mægler mellem forældrene, og hvis forældrene ikke når til enighed, f.eks. om samværsret, træffer Statsforvaltningen en (midlertidig) afgørelse. De afgørelser om forældremyndighed, der træffes af Statsforvaltningen, skal bekræftes af en domstol. Retsafgørelser kan ankes til en højere instans.

Danmark er part i alle Haagerkonventioner og andre konventioner om barnebortførelser. Ministeriet er den centrale myndighed med hensyn til Haagerkonventionen. Sager om internationale bortførelser til Danmark bliver behandlet så hurtigt som muligt. Det er domstolene, der tager stilling til spørgsmålet om en eventuel tilbagegivelse af børn.

Der er udpeget en særlig "kontaktdommer" til at besvare spørgsmål om fortolkningen af konventionen. Der findes også et særligt "kontaktudvalg" om barnebortførelser, hvor samtlige relevante aktører (også politiet og Statsforvaltningen) er repræsenteret.

Delegationen spurgte om, hvorfor de danske myndigheder ikke havde reageret i to konkrete sager (henholdsvis en østrigsk og en italiensk sag), men fik ikke noget svar. Da delegationen

¹ Se listen over de vigtigste andragender i bilag 1.

spurgte, om de danske myndigheder havde optrådt korrekt i disse sager, blev der svaret, at domstolene træffer afgørelse i overensstemmelse med dansk ret og internationale konventioner.

Delegationen understregede, at de danske domstole i de to pågældende sager allerede havde fastslået, hvor børnene havde bopæl, og at det derfor stadig var et åbent spørgsmål, hvorfor børnene ikke var blevet tilbagegivet.

Ifølge ministeriets repræsentant indeholder konventionen undtagelsesbestemmelser om tilbagegivelser. I sager, hvor en tilbagegivelse skønnes at kunne være skadelig eller i modstrid med barnets tarv, kan en dommer træffe afgørelse om, at barnet ikke skal tilbagegives. Med hensyn til antallet af tilbagegivelser efter Haagerkonventionen blev det konstateret, at Danmark er på linje med andre stater.

Der blev spurgt, om de danske myndigheder ville anerkende, at der er problemer med internationale sager om forældremyndighed og bortførelser – svaret var, at myndighederne ikke mener, at der bliver taget hensyn til forældrenes statsborgerskab.

Der blev spurgt til sager, som tilsyneladende er blevet afgjort i modstrid med princippet om at respektere barnets tarv (f.eks. den amerikanske sag, hvor en domstol traf afgørelse om, at et barn skulle tilbagegives til sin far, som angiveligt var voldelig) – her var svaret, at myndighederne efter dansk ret må være yderst påpasselige i sager, hvor der er øvet vold mod barnet, moderen eller selv bedsteforældre, med at tillade nogen som helst form for kontakt med en voldelig forælder og endnu mere påpasselige med at give forældremyndighed. I sådanne sager må der imidlertid tages hensyn til mange aspekter – også det forhold, at forældrene afgiver vidt forskellige forklaringer. Det er tænkeligt, at det kunne være i overensstemmelse med barnets tarv at holde kontakt til en forælder, også selv om den pågældende forælder har været voldelig i andre situationer.

Hvad angår spørgsmålet om ligelig behandling af danske og ikke-danske forældre, indrømmede man, at dette var et alvorligt problem. Det blev også indrømmet, at det er vanskeligt at være udlænding i forhold til sproget, retssystemet mv. De danske myndigheder gør imidlertid deres yderste for at mægle mellem forældrene og opnå en aftale i overensstemmelse med barnets tarv. Hvis der ikke kan opnås enighed, er det domstolene, der tager stilling, og der er ingen grund til at formode, at de danske domstole diskriminerer over for udenlandske forældre.

Begrebet "barnets tarv" i dansk ret blev beskrevet som en dynamisk vurdering, som tager hensyn til det enkelte barn og sagens omstændigheder. Der er ingen liste over kriterier. De danske myndigheder og domstolene har til opgave at fastslå, under hvilke vilkår et barn er vokset op og sammen med hvem, psykologiske og sundhedsmæssige aspekter osv. Dette betyder, at der træffes konkrete og meget individualiserede afgørelser i de enkelte sager.

Repræsentanterne erklærede sig villige til at give en skriftlig besvarelse af eventuelle supplerende spørgsmål. Delegationen foreslog, at der blev afholdt en rundbordsdiskussion med de berørte parter, og anmodede repræsentanterne om at videregive dette forslag til ministeren.

Justitsministeriet

Justitsministeriets repræsentanter forklarede, at den danske ikkedeltagelsesbestemmelse om retlige og indre anliggender finder anvendelse i henhold til Lissabontraktaten. Danmark deltager ikke i forordninger og direktiver om politisamarbejde og strafferetligt samarbejde, der foreslås i henhold til denne traktat.

Danmark deltager i alle rammeafgørelser, der er vedtaget inden Lissabontraktatens ikrafttræden, for så vidt som de ikke er blevet erstattet af "Lissabon"-instrumenter. Alle disse afgørelser er blevet gennemført i dansk ret. Så længe de er mellemstatslige og ikke overstatslige, samarbejder Danmark på grundlag af de "gamle" retlige instrumenter.

Hvis Danmark bestemmer sig for at deltage i en del af lovgivningen om retlige og indre anliggender efter Lissabontraktaten, kan Danmark anmode om en parallel aftale, som skal godkendes af Kommissionen og de øvrige medlemsstater. Danmark deltager i andre internationale aftaler som f.eks. Haagerkonventionen og Europarådets konventioner.

Hvad angår de konkrete sager, som Udvalget for Andragender havde fået forelagt angående børn fra Italien, Østrig og Amerika, gav delegationen udtryk for sin forbløffelse over de afgørelser, som danske dommere havde truffet, og sin undren over, hvorfor børnene i disse sager ikke var blevet tilbagegivet endnu og/eller var forpligtede til at bo sammen med en far, der angiveligt var voldelig.

Justitsministeriet havde kun behandlet sagen om udlevering af den danske far i den østrigske sag og havde fastslået, at udleveringskriterierne ikke var opfyldt. Det blev forklaret, at den danske udleveringslov er baseret på rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre og overgivelsesprocedurerne mellem medlemsstaterne, som indeholder en "positivliste" med kriterier, der bør give anledning til udlevering.

Rammeafgørelsen åbner imidlertid også mulighed for at afslå udlevering (f.eks. af mindreårige) og indeholder en regel om, at en medlemsstat kan afslå udlevering, hvis den lovovertrædelse, for hvilken der søges udlevering, delvis er begået i det land, der anmoder om udlevering, og bortførelse ikke er et strafbart forhold i det pågældende land. Hvis en person har forældremyndigheden over et barn, er det ikke et strafbart forhold at tage barnet, og de danske myndigheder kan afslå udlevering.

Det blev anført, at faderen i den østrigske sag ifølge den danske domstol ikke havde forældremyndighed, og at moderen – der havde den fulde forældremyndighed (såkaldt eneforældremyndighed) – således havde ret til at tage barnet med til Østrig, men repræsentanten ville ikke kommentere dette, eftersom sagen henhørte under Socialministeriet.

Der blev spurgt om, hvorfor faderen (den påståede bortfører) ikke var blevet udleveret; svaret var, at ministeriet havde truffet sin afgørelse på grundlag af en konkret anmodning fra de østrigske myndigheder. Der kunne indhentes yderligere oplysninger om denne anmodning fra de østrigske myndigheder. Sagen kunne ikke kommenteres yderligere.

Repræsentanten bekræftede, at der var tale om en straffesag, og at en voldelig bortførelse – selv hvor der ikke er tvivl om forældremyndigheden – udgør en lovovertrædelse og vil give anledning til udlevering.

Delegationen fastholdt, at det var ulovligt at give forældremyndighed med tilbagevirkende kraft som i det foreliggende tilfælde, hvilket var blevet bekræftet af en menneskeretsekspert, og at faderen på intet tidspunkt havde haft ret til at rejse til Østrig, bemægtige sig barnet og krænke både moderens og barnets rettigheder.

Rigspolitiet

Der blev forelagt et dokument, som var udfærdiget af politiet i 2011, og hvoraf det fremgik, at en moder under et ophold i Danmark kunne anholdes for at svigte sin omsorgspligt og ville blive tilbageholdt og stillet for en dommer inden for 24 timer, jf. § 215.

Hvad angår en anden moder, der blev anholdt på grundlag af § 497, derefter løsladt og omgående derefter igen anholdt (jf. § 215) på mistanke om at ville bortføre et barn, kunne der ikke fremsættes kommentarer.

Der blev spurgt om, hvordan politiet kan anholde en person uden inddragelse af en dommer, og repræsentanten svarede, at politiet kan anholde en person på grundlag af det ovennævnte dokument, og at denne person derefter skal stilles for en dommer inden for 24 timer. Ifølge de oplysninger, som delegationen havde haft adgang til, var den pågældende mor først blevet stillet for en dommer over 48 timer efter anholdelsen. Der blev ikke givet nogen kommentar til eller forklaring på dette forhold.

Der blev spurgt om, hvordan de danske myndigheder sikrer sig, at en udenlandsk forælder har de samme rettigheder som en dansk forælder i lyset af risikoen for en § 215-anholdelse; repræsentanten svarede, at de danske myndigheder er meget fokuserede på at overholde internationale menneskeretskonventioner, herunder bestemmelser om forskelsbehandling på grundlag af nationalitet.

Der blev spurgt om, hvilken synsvinkel myndighederne anlægger på disse sager i lyset af chartret om grundlæggende rettigheder, og svaret lød, at chartret må anvendes og overholdes, for så vidt som sagerne falder ind under EU-retten.

Hvad angår ulovlige anholdelser (ingen adgang til advokatbistand, ingen fremstilling for en dommer inden for 24 timer og intet kendskab til retten) blev der svaret, at der ikke foregår nogen form for forskelsbehandling af udenlandske statsborgere ved domstolene eller hos politiet, og at de samme regler finder anvendelse på danske statsborgere.

Delegationen påpegede endnu en gang, at det er yderst problematisk for en ikke-dansk forælder at vende tilbage til Danmark, velvidende at han/hun kan blive anholdt på et hvilket som helst tidspunkt efter § 215 på foranledning af den danske forælder. Det betyder, at der ikke gælder lige vilkår for begge parter, og at den ikke-danske part ikke har de samme "våben" til at forsvare sine rettigheder med. Dette må i høj grad virke undergravende på tilliden til det danske retsvæsen.

Det blev forklaret, at politiet ikke bare lytter til den ene part og heller ikke automatisk vil foretage en anholdelse efter anmodning. Politiet vil først foretage en efterforskning og foretage en anholdelse, når der foreligger en klar mistanke om en forestående bortførelse. Anholdelser er undtagelsen snarere end reglen.

Delegationen fastslog, at det er et problem for udlændinge at få erstatning i Danmark. Delegationslederen anmodede om, at der blev skabt større opmærksomhed omkring dette problem, og opfordrede indtrængende de danske samtalepartnere til at give ikke-danske forældre flere og bedre oplysninger om den danske retstilstand, således at de to parter kunne være på lige fod i sager om forældremyndighed.

Det blev forklaret, at de danske myndigheder er forpligtede til at holde offentligheden – både danskere og udlændinge – orienteret, og at denne forpligtelse bliver opfyldt.

Repræsentanterne meddelte, at de myndigheder, der var repræsenteret på mødet, ville være indstillet på at forelægge mere detaljerede oplysninger skriftligt efter anmodning, forudsat at der blev iagttaget tavshedspligt.

Møde med andragere (denne del indeholder en gengivelse af de tilstedeværende andrageres indlæg)

Der var ca. 40 andragere til stede på mødet. Mødet var berammet til at finde sted mellem kl. 19.00 og kl. 21.00, men det varede indtil kl. 23.30.

Den følgende redegørelse er ikke en fuldstændig gengivelse af alle de sager, som delegationen fik forelagt. Efter anmodning fra flere mødedeltagere blev det bestemt, at deltageres navne ikke måtte offentliggøres.

De fleste andragere var kvinder, og der var både danskere og ikke-danskere, selv om flertallet var af dansk herkomst (90 %). Næsten samtlige sager handlede om mødre, der forsøgte at opnå eller beholde forældremyndigheden over deres barn/børn og/eller at beskytte deres barn/børn mod en voldelig far.

Andragerne, der redegjorde meget detaljeret for deres sager, klagede over, at Statsforvaltningen og det danske politi ikke hjælper (ikke-danske) mødre, der forsøger at beskytte deres børn mod en voldelig far. I mange tilfælde undersøger Statsforvaltningen ikke advarsler om voldelige fædre, men insisterer i stedet for på, at den (danske) far skal have samværsret.

Den danske forældreansvarslov kræver på den ene side, at et barn skal beskyttes mod farer, mens loven på den anden side gør det obligatorisk at sikre barnets samvær med forældrene. Det er meget almindeligt, at der klages over, at Statsforvaltningen håndhæver lovens krav om samvær med stor strenghed, hvorimod forvaltningen vender det døve øre til advarsler og ser stort på barnets ret til at blive beskyttet og moderens ret til at beskytte sit barn.

En moder var blevet fængslet for at holde sit barn væk fra faderen. Statsforvaltningen lyttede ikke til hendes advarsler om, at manden var voldelig og farlig, og insisterede på, at moderen skulle give tilladelse til samvær mellem far og barn. Den eneste farbare vej for at beskytte barnet og ikke blive anklaget for at bryde loven (og risikere at miste forældremyndigheden) var at overlade barnet til plejeforældre. Sagen blev taget op på ny, faderen blev diagnosticeret som psykopat og tiltalt for sexmisbrug.

En medarbejder fra den italienske ambassade, der udtalte sig på vegne af to italienske fædre, bemærkede, at det er karakteristisk, at de danske forvaltningsmyndigheder udviser en passiv holdning, at der ikke sker en fyldestgørende undersøgelse af forholdene, og at retsafgørelser

fra forskellige lande er indbyrdes modstridende. De italienske fædre kunne ikke få lov til at se deres børn. Myndighederne begrundede dette med, at der var "risiko for bortførelse". Den italienske ambassades personale kunne ikke få lov til at kontakte børnene for at rapportere videre om deres velbefindende.

En familieadvokat forklarede, at loven ikke beskytter børnene og den vigtigste omsorgsperson. Den tidligere lov var bedre formuleret, eftersom barnets tarv blev defineret med begreber som fred, stabilitet (ingen ændringer i barnets omgivelser), sikkerhed og samvær med den anden forælder. Der blev ligeledes taget hensyn til barnets forhistorie. Mens den tidligere lov var gældende, skete det yderst sjældent, at myndighederne brugte magt, eftersom dette blev anset for at være alt for traumatisk for børnene. Den vigtigste omsorgsperson blev ikke sat i fængsel eller tvunget til at betale bøder.

Ifølge den nugældende lov har forældre ret til at få adgang til et barn, og den vigtigste omsorgsperson er forpligtet til at give mulighed for kontakt og besøg. Hvis der stilles hindringer i vejen for en sådan kontakt, eller hvis der nægtes adgang til besøg, kan en forælder miste forældreretten. Det er derfor næsten umuligt for den vigtigste omsorgsperson at beskytte et barn mod den anden forælder. Stabilitet defineres som forældrenes ret til samvær med barnet. Børns udsagn bliver ikke længere taget alvorligt, og et barns forhistorie og andre omstændigheder (andre vidneudsagn) tages ikke i betragtning.

I ét tilfælde valgte en moder at forlade Danmark sammen med sit barn på grund af voldelig adfærd fra faderens side. Ved tilbagekomsten til Danmark blev barnet afhentet med magt af en dommer og overgivet til faderen. Moderen blev truet med bøder og fængsling, hvis hun ikke indvilgede i at lade sit barn have kontakt med faderen. Faderen fik forældremyndigheden, fordi der manglede en besøgsadresse, og moderen kan kun få lov til at se sit barn i fire timer om ugen.

Barnet blev hørt af eksperter, men der blev ikke taget hensyn til barnets indtrængende bøn om ikke at blive sendt tilbage til faderen. Det audiovisuelle materiale med høringerne med barnet, der kunne bruges som bevismateriale i retten, var blevet destrueret.

I et forsøg på at beskytte sine børn mod en far, der angiveligt havde gjort sig skyld i sexmisbrug, flygtede en af mødrene til Island. Børnene blev bragt tilbage til Danmark af det islandske politi og overgivet direkte til faderen. Faderen blev frikendt for misbrug i en psykolograpport, der var baseret på 20 minutters besøg af en psykolog.

En anden moder indgav anmeldelse om, at hendes søn var blevet udsat for sexmisbrug og vold. Der blev ikke grebet ind. Selv om eksperter havde konstateret, at barnet tog skade af at besøge sin fader, insisterede myndighederne på, at besøgene skulle fortsætte. Faderen truede drengen med at slå hans moder ihjel, hvis han røbede noget om misbruget. Drengen led af intense angstanfald ved tanken om at være sammen med sin fader. Ikke desto mindre hævdede Statsforvaltningen, at barnet "har gavn" af disse besøg.

En russisk moder mistede forældremyndigheden over sit barn. Forældremyndigheden blev givet til den danske fader, der angiveligt havde gjort sig skyld i voldelig adfærd. Ifølge de danske eksperter var barnet (der var to år gammelt på det pågældende tidspunkt og stadig blev ammet) "mere knyttet til sin far". Der blev lavet en ordning, hvorefter barnet skulle opholde sig i ni dage hos faderen og i fire dage hos moderen. Moderen fik at vide, at en 7/7-ordning "kunne skabe problemer for barnet i fremtiden". Moderen burde ikke tale russisk, men derimod dansk med barnet. Moderen var overbevist om, at den virkelige begrundelse for at

fratage hende forældremyndigheden var, at hun var udlænding.

En anden udenlandsk moder havde oplevet, at hendes danske mand tog hendes eget og datterens pas. Manden tog til Kina og efterlod konen og datteren uden pas. Politiet erklærede, at de intet kunne stille op uden beviser. Omsider blev der udstedt et nyt pas, således at moderen kunne forny sit visum og blive i Danmark. Den danske ægteemand, der er i psykologbehandling, opbevarer et skydevåben i hjemmet. I retten udtalte datteren, at hun var bange for sin far. Hun fik ikke lov til at bo sammen med sin moder.

En amerikansk moder, der indgav anmeldelse om sexmisbrug og vold, blev latterliggjort af politiet. En psykolog fra retten, der besøgte moderen og børnene, bad moderen om at synge danske børnerim med sine to piger. Det var hun selvfølgelig ikke i stand til. I psykolograpporten blev det konkluderet, at moderen havde "kommunikationsproblemer". På grundlag af denne rapport fratog en dommer moderen den fysiske forældremyndighed og gav den til faderen. Der blev truffet afgørelse om, at børnene skulle opholde sig fire dage hos moderen og ni dage hos faderen.

Misbruget fortsatte. Pigerne udtalte hver for sig, at de var bange for deres fader og ikke ønskede at bo sammen med ham. De sociale myndigheder meddelte moderen, at hvis hun ikke ville samarbejde med faderen, ville børnene blive sat i pleje. Faderen har nu krævet at få den fulde forældremyndighed. Efter dansk ret har børn fra tiårsalderen ret til at sige, hvilken forælder de gerne vil bo hos. Fuld forældremyndighed ville forhindre børnene i at bo hos deres moder.

Der var adskillige klager over passivitet fra myndighedernes og politiets side i stalkingsager. Mange kvinder forklarede, at de var blevet chikaneret og truet af deres eks partnere. Når dette blev anmeldt til politiet, de kommunale myndigheder og/eller Statsforvaltningen, blev der ikke grebet ind. De danske myndigheder tog stort set altid den danske faders parti. Den danske lovgivning om stalking blev ikke håndhævet. En moder fortalte, at en politibetjent havde sagt til hende, at hendes eksmand "skal slå dig ihjel, før vi kan gøre noget".

Ifølge en undersøgelse fra et dansk universitet lider 79 % af 200 interviewede mødre med voldelige partnere af posttraumatisk stress, alle børn bliver udsat for psykisk vold, og 10 % af børnene bliver sexmisbrugt, mens de er sammen med deres fader.

Omtrent halvdelen af de tilstedeværende fortalte, at deres eks partnere var medlemmer af en fædreorganisation. Denne organisation hjælper fædre og vejleder dem i, hvordan de "på bedste måde" kan forberede sig på retssager og forholde sig til myndighederne. Det blev meddelt, at visse mødre ikke havde turdet komme til mødet, fordi de var bange for fædrenes organisation.

Møde med den danske ombudsmandsinstitution

På mødet med repræsentanterne for den danske ombudsmandsinstitution blev det forklaret, at Ombudsmanden har kompetence til at undersøge administrative procedurer. Han kan imidlertid kun undersøge en sag, efter at den endelige fase i en procedure og alle administrative klagemuligheder er udtømt.

Ombudsmanden kan ikke behandle klager over politiet. Han kan undersøge klager over Statsforvaltningen, men kun på det administrative plan, dvs. om de gældende regler er blevet overholdt. Ombudsmandens Børnekontor kan undersøge institutioner og plejefamilier. Der

foregår udelukkende skriftlig sagsbehandling, og Ombudsmanden kan ikke høre vidner.

Repræsentanterne var ikke i stand til at oplyse, hvor mange klager Ombudsmanden havde modtaget vedrørende Statsforvaltningens behandling af internationale sager om forældremyndighed/bortførelser. Der forelå heller ikke tal vedrørende forskelsbehandling af udlændinge, eftersom sagerne ikke bliver registret ud fra en indholdsmæssig synsvinkel, men ud fra, hvilken myndighed der er blevet klaget over.

Konklusioner

Formanden for Udvalget for Andragender havde sendt en officiel indbydelse til social- og integrationsministeren, justitsministeren og rigspolitichefen, men de havde ikke tid til at mødes med delegationen. Dette er yderst beklageligt og står i skarp kontrast til de erfaringer og sædvanlige procedurer, der har kendetegnet udvalgets andre undersøgelsesmissioner.

Denne undersøgelsesmission var den første mission uden ex officio-deltagelse fra det besøgte land.

I møderne med embedsmænd fra ministerierne og politiet konstaterede delegationen, at de danske samtalepartnere var uvillige til at drøfte sager, der var blevet indberettet til udvalget, og at konkrete spørgsmål blev besvaret på en defensiv, formel og legalistisk måde. Medlemmerne havde indtryk af, at de danske myndigheder forsøgte at benægte, at der var problemer med grænseoverskridende forældremyndighedssager samt sager om bortførelser og vold.

Det var delegationens opfattelse, at det ville have været muligt at opnå en mere relevant og navnlig en mere detaljeret drøftelse af forældreansvarsloven, hvis ministrene og rigspolitichefen havde deltaget i mødet. Desværre har delegationen dags dato endnu ikke modtaget svar på de spørgsmål, der blev rejst på mødet.

Den danske lovgivning om forældremyndighed rammer tilsyneladende mødre uforholdsmæssigt hårdt. I praksis har danske statsborgere (navnlig fædre) en stor fordel i konflikter om forældremyndighed, og såvel danske mødre som ikke-danske EU-borgere og tredjelandsborgere føler, at de bliver forskelsbehandlet af de danske myndigheder. Dette betyder endog, at børns rettigheder ikke bliver respekteret.

De danske myndigheder lægger tilsyneladende større vægt på reglerne og danske "aspekter" end på barnets tarv. Det var et meget almindeligt klagepunkt, at myndighederne ikke lytter og ikke reagerer på anmeldelser af vold og misbrug. Trods anmeldelser og advarsler fra mødre, pårørende, lærere og læger griber myndighederne og politiet ikke ind for at sikre børns tarv og beskytte dem mod vold. I visse tilfælde gælder dette også moderen, der burde kunne forvente beskyttelse mod vold og misbrug, men som bliver overladt til sig selv uden passende støtte og beskyttelse.

Den danske forældreansvarslov kræver på den ene side, at et barn skal beskyttes mod farer, mens loven på den anden side gør det obligatorisk at sikre barnets samvær med forældrene. Mange andragere klagede over, at Statsforvaltningen håndhæver lovens krav om samvær med stor strenghed, hvorimod forvaltningen vender det døve øre til advarsler og ser stort på barnets ret til at blive beskyttet og moderens ret til at beskytte sit barn.

Mødrene mente, at den nugældende danske lov ikke åbner mulighed for, at de kan beskytte deres børn mod misbrug fra faderens side. De satte også spørgsmålstegn ved de faglige kvalifikationer hos Statsforvaltningens personale og påpegede, at der var væsentlige variationer i sagsbehandlingen, alt efter hvem der behandlede den enkelte sag, og at det var et alvorligt problem med sagsbehandlingens varighed.

Ifølge den nugældende forældreansvarslov risikerer en forælder (moder) at miste forældremyndigheden over sit/sine barn/børn, bare fordi hun skal flytte, eftersom den anden forælder i givet fald sandsynligvis vil blive tilkendt forældremyndigheden og fungere som børnenes sædvanlige opholdssted.

Det var delegationens indtryk, at en dansk forælder, der har fået forældremyndighed af en dansk domstol – selv med tilbagevirkende kraft – frit kan bortføre et barn, "bringe" det med til Danmark og forblive ustraffet, også selv om barnet har sit sædvanlige opholdssted i et andet land.

Delegationen undrede sig over, hvorfor de danske myndigheder tilsyneladende ville beskytte en dansk fader, der var blevet dømt i et andet EU-land og endog havde indrømmet, at han havde bortført sit barn til Danmark.

Ifølge de sager, som delegationen har fået kendskab til, er det tilsyneladende kun mødre (danske og ikke-danske), der enten er blevet truet med eller dømt på grundlag af § 215.

I disse sager følte mødrene, at de og deres børn havde oplevet en krænkelse af flere rettigheder, herunder menneskerettigheder og deres rettigheder i henhold til chartret om grundlæggende rettigheder. Delegationen har ikke hørt om en eneste sag, hvor en dansk fader er blevet behandlet på denne måde. Det må ligeledes konstateres, at adskillige af de tilstedeværende andragere allerede havde oplevet at blive anholdt.

Delegationen blev gjort bekendt med, at danske jurister ofte taler om, hvad der gøres "i praksis" (sædvaneret).

Delegationen blev også gjort bekendt med strafferetligt relevante sager, og medlemmerne besluttede at overdrage disse sager til den danske anklagemyndighed.

Den danske ombudsmandsinstitution indtog et temmelig formalistisk standpunkt og havde tilsyneladende ikke kendskab til antallet af internationale sager om forældremyndighed/bortførelser i Danmark. Ombudsmandens kontor erklærede, at der ikke var tale om forskelsbehandling, eftersom "noget sådant ikke bliver registeret".

Henstillinger

De andragender, som Udvalget for Andragender har modtaget vedrørende lovgivningen om forældremyndighed, vil blive fremsendt til de danske myndigheder til udtalelse.

Danmark opfordres indtrængende til omgående at følge op på de beslutninger og tilsagn, der er kommet fra dansk side, og således til fuldt ud at gennemføre og håndhæve Haagerkonventionen om de civile retlige virkninger af internationale barnebortførelser.

Danmark opfordres indtrængende til at sikre, at samtlige ministerier omgående fuldt ud

efterlever konventionen om beskyttelse af børn (der blev undertegnet af Danmark den 1. oktober 2011). Det er af afgørende betydning for alle de berørte børn, at denne konvention bliver overholdt.

Ombudsmandens Børnekontor bør sikre, at konventionen om beskyttelse af børn gennemføres i dansk lovgivning og forvaltning. Den danske ombudsmandsinstitution bør også sikre, at alle sager om forskelsbehandling registreres, særlig sager vedrørende udlændinge.

Den danske ombudsmandsinstitution bør være forpligtet til at arbejde mere effektivt ved behandlingen af sådanne sager og bør i særlig grad interessere sig for mulige tilfælde af forskelsbehandling på grundlag af nationalitet eller køn, og den danske stat bør forsyne ombudsmandsinstitutionen med de nødvendige handlemuligheder.

I socialforvaltningen bør der nedsættes et udvalg bestående af tre uafhængige personer for at hjælpe og yde støtte i sager om anmeldt misbrug/vold og forskelsbehandling i forhold til danske og ikke-danske mødre samt ikke-danske fædre og deres børn.

Når en moder er blevet henvist til et sikkert krisecenter sammen med sine børn, skal det ovennævnte udvalg have ansvaret for at garantere deres sikkerhed og helbred og sikre, at gældende EU-menneskerettigheder og -lovgivning samt internationale konventioner respekteres fuldt ud.

Folketinget samt rigspolitichefen, domstolene, Statsforvaltningens øverste leder samt socialministeren og justitsministeren bør undersøge de sager, der er blevet forelagt for Udvalget for Andragender med henblik på at sikre, at forældreansvarsloven håndhæves og revideres på en sådan måde, at udenlandske borgere og danske statsborgere behandles ens, særlig i forhold til EU-retten.

Danmark opfordres indtrængende til at tage disse spørgsmål om forældremyndighed og samværsret samt internationale barnebortførelser op til fornyet revision for fuldt ud at overholde de internationale menneskerettigheder og EU-retten og til at gøre dette snarest muligt, eftersom det er børnenes velfærd og sikkerhed, der står på spil. Udenlandske mødre og fædre (EU-borgere såvel som ikke-EU-borgere) må sikres lige rettigheder med hensyn til forældremyndighed.

De relevante ministerier (Justitsministeriet og Socialministeriet) samt domstolene opfordres indtrængende til at sikre retten til aktindsigt i forhold til de interesserede parter i sager om forældremyndighed, samværsret, bortførelser og forskelsbehandling; sådanne sagsakter bør ikke destrueres efter fire uger.

Den danske opt-out-mulighed i forhold til visse traktatbestemmelser betyder på ingen måde, at Danmark er fritaget for fuldt ud at overholde sine politiske forpligtelser i henhold til chartret om grundlæggende rettigheder, den europæiske menneskerettighedskonvention og Haagerkonventionen. Danmark opfordres indtrængende til omsider at gennemføre Bruxelles IIA-forordningen. Det kan ikke accepteres, at der – som direkte følge af en fravalgsordning i forhold til traktatbestemmelser – opstår retsuisikkerhed, som har alvorlige konsekvenser for internationale sager om forældremyndighed, hvilket derefter i væsentlig grad kan undergrave barnets grundlæggende rettigheder og give anledning til yderligere unødvendige traumer og lidelser for alle de berørte parter og ganske særlig for barnet.

Europa-Kommissionen opfordres indtrængende til at gennemgå disse sager regelmæssigt for at sikre, at chartret om de grundlæggende rettigheder og EU-traktaten anvendes fuldt ud.

Der er behov for mere samarbejde og en øget udveksling af oplysninger mellem Europa-Kommissionen og medlemsstaterne, navnlig med hensyn til menneskerettighedsspørgsmål og særlig for så vidt angår de spørgsmål, der er blevet forelagt for Udvalget for Andragender.

ANNEX 1 - MAIN PETITIONS

Petition 0954/2012 by Vincenzo Antonuccio (Italian), on alleged treatment in violation of human rights by the Danish authorities

Petition 0963/2012 by Marie Kathleen Denise Arce-Aspelin (Filipino), on her unsustainable situation in Denmark

Petition 0964/2012 by Fabrizio Infante (Italian), on lack of contact with his daughter living in Denmark

Petition 0965/2011 by Tammy Nørgård (American), on the Danish authorities' alleged infringement of human rights

Petition 0966/2012 by Kent Cooper (American), on alleged discrimination by the Danish authorities

Petition 1078/2012 by Marion Weilharter (Austrian), on the dispute over her child's abduction and on the enforcement of the Hague Agreement by Denmark

Petition 1314/2012 by Irina Vladimirovna Ziboreva (Russian), on discrimination on the basis of nationality in a custody battle

Petition 1420/2012 by Mrs Yan Maria Li (Hong Kong) on access to justice and fight for human rights in Denmark

Petition 1891/2012 by X (Russian) on infringement of her human rights and those of her daughter

Petition 1945/2012 by Anni Nielsen (Danish) on infringement of her human rights and those of her children